

๑๖

ชีวิตของนักสร้างบารมี

นรชนเหล่าใด คบหาสัตบุรุษผู้มีปัญญาดี

ได้รับยกย่องว่าเป็นนักปราชญ์

ชนเหล่านั้นตั้งศรัทธาไว้ในพระสุคตเป็นค้ำมุลแล้ว

ย่อมไปสู่เทวโลก หรือพึงเกิดในตระกูลสูงในโลกนี้

ชนเหล่านั้นเป็นบัณฑิต ย่อมบรรลุนิพพานโดยลำดับ

ชีวิตของนักสร้างบารมี

๓๒๕

วัตถุประสงค์ของทุกชีวิตในการเกิดมาแต่ละภพแต่ละชาติ คือการสั่งสมบุญบารมี เพื่อมุ่งไปสู่อายตณนิพพานอันเป็น เอกันตบรมสุข การสั่งสมบุญเป็นหน้าที่หลักของมวลมนุษยชาติ บุญเป็นสิ่งที่อยู่เบื้องหลังความสุขความสำเร็จทุกประการ เพราะถ้าไม่มีบุญแล้ว การจะได้บรรลุวัตถุประสงค์ของชีวิต ย่อมเป็นไปได้ยาก พระบรมโพธิสัตว์ทั้งหลาย ไม่ว่าจะเกิด มาที่ภพที่ชาติ ท่านสร้างบารมีเรื่อยมา ดำรงตนเป็นต้นบุญ ต้นแบบให้ชาวโลกได้ดูเป็นตัวอย่าง พวกเราทุกคนควรดำเนิน ตามปฏิปทาของท่าน เพราะนั่นเป็นเส้นทางที่จะนำเราไปสู่ ความสมบูรณ์ของชีวิต หลุดพ้นจากกิเลสอาสวะทั้งปวงได้

มีวาระพระบาลีที่ปรากฏใน คิหิสูตร ความว่า

“เย จ สนฺเต อุปาเสนฺติ	สปปญฺเณ อีรสมฺมเต
สทฺธา จ เนสํ สุกฺเต	มฺลชาตา ปตฺถิจิตา
เทวโลกญฺจ เต ยนฺติ	กฺุเล วา อิทฺ ชายเร
อนุปฺพุเพน นิพฺพานํ	อริคฺฉณฺติ ปญฺชิตา

นรชนเหล่าใด คบหาสัตบุรุษผู้มีปัญญาดี ได้รับ ยกย่องว่าเป็นนักปราชญ์ ชนเหล่านั้นตั้งศรัทธาไว้ใน พระสุคติเป็นค้ำมูลแล้ว ย่อมไปสู่เทวโลก หรือพึงเกิดใน ตระกูลสูงในโลกลี้ ชนเหล่านั้นเป็นบัณฑิต ย่อมบรรลุนิพพานโดยลำดับ”

ชีวิตของนักสร้างบารมี

๓๒๖

การคบหาสมาคมกับนักปราชญ์บัณฑิตเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และซึมซับคุณธรรมความดีจากท่านเป็นวิสัยของผู้รักในการฝึกตัว อบรมใจที่เรายังไม่หลุดพ้นจากกิเลสอาสวะ อบรมนั้น เราต้อง ฝึกฝนอบรมตนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นไป ทั้งกาย วาจา ใจ ทั้งศีล สมาธิ และปัญญา ยิ่งกว่านั้น การได้อยู่ใกล้ผู้รู้ ได้คบหาสัตบุรุษ จะทำให้เราได้ยินได้ฟังในเรื่องที่ยกใจให้สูงขึ้น ได้ฟังในสิ่งที่ เป็น สิริมงคล ได้รับการปลุกฝัง และซึมซับคุณธรรมที่ดีเช่นนี้แล้ว ตัวเราย่อมเป็นที่รวมของความรู้และคุณธรรมต่างๆ

พระบรมศาสดาของเราทรงเป็นยอดของสัตบุรุษ เป็นผู้ เลิศที่สุดในบรรดาบุคคลผู้เป็นนักปราชญ์บัณฑิตทั้งหลายในโลกนี้ การได้ยินได้ฟังคำสอนของพระองค์ จึงเป็นบุญลาภอันประเสริฐ ธรรมะที่ออกจากพระโอษฐ์แม้เพียงไม่กี่บท หากเรานำไป ประพฤติปฏิบัติ ย่อมสามารถเปลี่ยนแปลงชีวิตของเราจาก ปุถุชนให้กลายเป็นพระอริยเจ้าได้

พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงอุปมาความสำคัญของการคบ สัตบุรุษไว้ว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย การคบสัตบุรุษผู้บริบูรณ์ จะเป็นเหตุให้ได้ยินได้ฟังพระสัทธรรม เมื่อได้ฟังธรรมแล้ว ความศรัทธาเลื่อมใสก็ตามมา เมื่อเลื่อมใสก็อยากทำตาม จึง เกิดโยนิโสมนสิการ คือการไตร่ตรองหาต้นสายปลายเหตุ สติ สัมปชัญญะก็ดี การสำรวมอินทรีย์ก็ดี ย่อมบังเกิดขึ้นมาตามลำดับ

ชีวิตของนักสร้างบารมี

๓๒๓

อยากจะประพฤติกายสุจริต วาจาสุจริต มโนสุจริต เมื่อสุจริตทั้ง ๓ เต็มเปี่ยมบริบูรณ์ สติปัญญา ๔ อย่าง คือ การตามพิจารณา เห็นภายในกาย เวทนาในเวทนา จิตในจิต ธรรมในธรรมก็ บังเกิดขึ้นตามมาเป็นลูกโซ่ เมื่อสติปัญญาลีบริบูรณ์ ย่อมส่งผลให้โพชฌงค์ ๗ อันเป็นเครื่องตรัสรู้บังเกิดขึ้นมา และสุดท้าย วิชา คือความรู้อันบริสุทธิ์ และวิมุตติ คือความหลุดพ้นจากกิเลสอาสวะทั้งหลายก็จะเกิดขึ้น” นี่เป็นอานิสงส์ในการคบ บัณฑิตหรือสัตบุรุษ ว่ามีอานิสงส์อันยิ่งใหญ่ต่อตัวของเรานั้นเอง

ในสมัยที่พระผู้มีพระภาคเจ้ายังทรงพระชนม์ชีพอยู่ พระองค์จะกำหนดกิจวัตรส่วนตัว เพื่อสะดวกในการจัดสรร เวลาแสดงธรรมแก่พุทธศาสนิกชน เนื่องจากทุกวันจะมีทั้งมนุษย์ และเทวดามาเข้าเฝ้ามิได้ขาด พระองค์จึงกำหนดไว้ว่า ในยามเย็น จะแสดงธรรมให้กับญาติโยม เวลาค่ำจะแสดงธรรมแก่ภิกษุสงฆ์ ส่วนในเวลาเที่ยงคืนจะทรงพยากรณ์ปัญหาแก่เทวดาที่ลงมาจากสวรรค์ชั้นต่างๆ

*ในเมืองสาวัตถีนั้น มีอุบาสกท่านหนึ่งชื่อธัมมิกอุบาสก ท่านได้ฟังธรรมจนได้บรรลุเป็นพระอนาคามีบุคคล เป็นผู้

ชีวิตของนักสร้างบารมี

๓๒๘

ประพุดิพรหมจรรย์และยึดพระรัตนตรัยเป็นสรณะ เป็นพหูสูต ทรงพระไตรปิฎก ได้อภิญญาสมาบัติ สามารถท่องเทียวไปทาง อากาศได้ ส่วนอุบาสกบวราร ๕๐๐ ก็เป็นผู้มีฤทธิ์มีเดชเหมือนกัน ทุกคนแม้ไม่ได้บวชเนื่องจากยังมีภารกิจอยู่ แต่ก็ประพุดิพรหมจรรย์ รักษาศีลบริสุทธิ์บริบูรณ์ บริโภคอาหารมื้อเดียว ถ้าว้นไหนเป็นวันอุโบสถ ทุกคนจะอธิษฐานองค์อุโบสถพร้อมกัน ตอนเย็นจะพากันไปวัดพระเชตุวัน เพื่อสดับพระธรรมเทศนา เป็นประจำ ทำให้ชีวิตมีแต่ความเจริญรุ่งเรืองทั้งทางโลก และทางธรรม

เนื่องจากในเมืองสาวัตถีมีผู้คนอาศัยอยู่มากถึง ๑๔ โกฏิ ตกเย็นจะมีทั้งเสียงช้าง เสียงม้า เสียงคน และเสียงดนตรี ดังกระหึ่มไปทั่ว เพราะฉะนั้น เมื่อธัมมิกอุบาสกกลับถึงบ้าน แทนที่จะดูหนังดูละครตามประสาชาวโลก ท่านจะนั่งสมาธิ เข้าฌานสมาบัติตลอดปฐมยาม ระหว่างมัชฌิมยาม เสียงนั้น จึงสงบลง ค็นหนึ่ง หลังจากที่ธัมมิกอุบาสกออกจากสมาบัติแล้ว นั่งพิจารณาธรรมว่า “เราอยู่เป็นสุขด้วยมรรคผลอันใด สุขนี้ เราได้เพราะอาศัยพระผู้มีพระภาคเจ้า” จึงเกิดจิตเลื่อมใสใน พระผู้มีพระภาคเจ้ามากยิ่งขึ้น

จากนั้น ท่านนั่งเข้าที่กลับเข้าไปใหม่ เพื่อส่งใจไปถึง พระผู้มีพระภาคเจ้า ได้เห็นในญาณว่า บัดนี้พระพุทธองค์กำลัง

ชีวิตของนักสร้างบารมี

๓๒๕

แสดงธรรมให้เอราวัณเทพบุตร และเวสสวัณเทพบุตรอยู่ จึงคิดที่จะไปถามปฏิปทาอันเป็นประโยชน์ทั้งต่อชาวสวรรค์และมนุษย์ไปพร้อมๆ กัน คิดดังนี้แล้ว ท่านได้เข้าสมาบัติเหาะมากราบนมัสการพระผู้มีพระภาคเจ้า แล้วทูลถามว่า “ข้าแต่พระผู้มีพระภาคผู้มีพระปัญญาเสมอด้วยแผ่นดิน พระองค์เท่านั้นแลทรงรู้ชัดซึ่งคติ และความสำเร็จของโลกพร้อมทั้งเทวโลก ข้าพระองค์ขอทูลถามพระองค์อุบาสกผู้เอกบวชเป็นบรรพชิตที่ดี อุบาสกผู้ยังอยู่ครองเรือนก็ดี บรรดาสาวกทั้งสองพวกนี้ สาวกควรทำอย่างไรจึงจะเป็นผู้ยังประโยชน์ให้สำเร็จ”

พุทธองค์ทรงแสดงปฏิปทาของบรรพชิตก่อน ได้ตรัสบอกภิกษุทั้งหลายว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุพึงเสพอิริยาบถอันสมควรแก่บรรพชิตเท่านั้น ภิกษุไม่พึงเที่ยวไปในเวลาวิกาล พึงเที่ยวไปเพื่อบิณฑบาตในบ้านในกาลเท่านั้น รูป เสียง กลิ่น รส และผัสสะ ย่อมยังสัตว์ทั้งหลายให้มัวเมา ภิกษุพึงขจัดความมัวเมาในธรรมเหล่านั้น อนึ่ง เมื่อภิกษุได้บิณฑบาตแล้ว พึงกลับไปนั่งในที่สงัดแต่ผู้เดียว ไม่พึงสนใจไปภายนอก ภิกษุไม่พึงติดในอาหารเหมือนหยาดน้ำไม่ติดบนใบบัว ฉะนั้น”

ส่วนวัตรของคฤหัสถ์พุทธองค์ทรงสอนว่า “พึงวางอาชญาในสัตว์ทุกหมู่เหล่า ไม่พึงฆ่าสัตว์เอง ไม่พึงใช้ผู้อื่นให้ฆ่า และไม่พึงอนุญาตให้ผู้อื่นฆ่า สาวกรู้อยู่ พึงเว้นสิ่งที่เขาไม่ให้

ชีวิตของนักสร้างบารมี

๓๓๐

ไม่พึงใช้ให้ผู้อื่นลัก ไม่พึงอนุญาตให้ผู้อื่นลัก พึงเว้นวัตถุที่เจ้าของเขาไม่ให้ทั้งหมด สาวกผู้รู้แจ้งพึงเว้นอพรหมจรรย์ เหมือนบุคคลเว้นหลุมถ่านเพลิงที่ลุกโชน แต่เมื่อไม่สามารถประพฤติพรหมจรรย์ ไม่พึงก้าวล่วงภรรยาของผู้อื่น สาวกผู้อยู่ในที่ประชุมก็ดี อยู่ในท่ามกลางบริษัทก็ดี ไม่พึงกล่าวเท็จ ไม่พึงให้ผู้อื่นกล่าวเท็จ ไม่พึงอนุญาตให้ผู้อื่นกล่าวเท็จ พึงเว้นคำไม่เป็นจริงทั้งหมด สาวกผู้เป็นคฤหัสถ์ไม่พึงดื่มน้ำเมา ไม่พึงใช้ให้ผู้อื่นดื่ม ไม่พึงอนุญาตให้ผู้อื่นดื่ม เพราะการดื่มน้ำเมานั้น มีความเป็นบาปเป็นที่สุด

สาวกผู้มีจิตเลื่อมใสในพระรัตนตรัย พึงเข้าจำอุโบสถอันประกอบด้วยองค์ ๘ ให้บริสุทธิ์บริบูรณ์ ทั้งวันขึ้น ๑๔ ค่ำ ๑๕ ค่ำ วันขึ้น ๘ ค่ำ และตลอดปาฏิหาริย์ปักข์ จากนั้น สาวกผู้รู้แจ้งเข้าจำอุโบสถตลอดทั้งคืนแล้ว ยามเช้าตรู่พึงแจกจ่ายภิกษุสงฆ์ด้วยข้าวและน้ำตามสมควร พึงเลี้ยงมารดาและบิดาด้วยโภชนาหารที่ได้มาโดยชอบธรรม พึงประกอบการค้าขายอันชอบธรรม ไม่ประมาท ประพฤติวัตรแห่งคฤหัสถ์นี้อยู่ ย่อมเข้าถึงเหล่าเทวดาชื่อว่าสยัมภกา ผู้มีรัศมีกายที่สว่างไสวในตน” เมื่อภิกษุสงฆ์พร้อมทั้งอุบาสก และเหล่าทวยเทพที่มาฟังธรรมในคืนนั้นได้สดับธรรมภาสิตจากพระบรมศาสดาแล้ว ก็พากันกล่าวสรรเสริญพระพุทธองค์ว่า เป็นจอมแห่งปราชญ์ทั้งหลาย

ชีวิตของนักสร้างบารมี

๓๓๑

เป็นบรมครูของครูทั้งหมดในภพสาม

จากเรื่องนี้ จะเห็นได้ว่า การหาโอกาสคบหาสมาคมกับนักปราชญ์บัณฑิตนั้น เป็นทางมาแห่งความเจริญรุ่งเรืองในชีวิตชีวิตของเราจะก้าวไปสู่ความสูงส่ง และบริสุทธิ์บริบูรณ์มากยิ่งขึ้นไป เพราะฉะนั้น ให้หมั่นสังเกตดูตัวเราว่า มีโอกาสเข้าไปสนทนาปราศรัยกับผู้รู้ ที่สามารถแนะนำเส้นทางบุญ บอกหนทางสวรรค์หนทางนิพพานให้เราบ้างหรือไม่

อย่างไรก็ตาม ทุกวันอาทิตย์ หลวงพ่ออยากเชิญชวนให้พวกเราทุกคน มาปฏิบัติธรรมร่วมกัน จะได้มาฟังธรรม สนทนาธรรมกับผู้นำบุญยอดกัลยาณมิตร ถ้ามปัญญาธรรมะกับพระอาจารย์ ความเต็มเปี่ยมบริบูรณ์ของชีวิตจะได้เพิ่มขึ้น อุปมาเหมือนที่พระพุทธองค์ตรัสไว้ว่า “ฝนตกลงเบื่องบนภูเขาน้ำย่อมไหลไปตามที่ลุ่ม ย่อมยังชอกเขา ลำธาร และช่วยให้เต็มชอกเขา ลำธาร และห้วยที่เต็ม ย่อมยังหนองน้ำให้เต็ม หนองน้ำย่อมยังบึงให้เต็ม บึงย่อมยังแม่น้ำน้อยใหญ่ให้เต็ม แม่น้ำย่อมยังมหาสมุทรให้เต็มฉันใด การคบสัตบุรุษย่อมยังการฟังสัทธรรมให้บริบูรณ์ เป็นเหตุให้วิชา และวิมุตติบริบูรณ์ ฉันนั้น” เพราะฉะนั้น ให้หมั่นเข้าหาสัตบุรุษ และหมั่นประพฤติปฏิบัติธรรมให้เต็มที่กันทุกๆ คน